

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐ
ՀՐԱՄԱՆ

№1124-Ա/Ք

«10» 10 2011թ.

ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ (ԱՐՇԵՍՏԱԳՈՐԾԱԿԱՆ) ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 1003
«ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ԵՎ ՄԵԽԱՆԻՉՄՆԵՐԻ ԷԼԵԿՏՐԱՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ
ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՇԱՀԱԳՈՐԾՈՒՄ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ «ՎԵՐԵԼԱԿՆԵՐԻ
ԷԼԵԿՏՐԱՄԵԽԱՆԻԿ» ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ՉԱՓՈՐՈՇԻՉԸ
ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ԵՎ ՓՈՐՁԱՐԿՄԱՆ ՆՊԱՏԱԿՈՎ ՆԵՐԴՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Ղեկավարվելով «Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության մասին» ՀՀ օրենքի 16-րդ հոդվածի 2-րդ կետի պահանջով, հիմք ընդունելով ՀՀ կառավարության 2010թ. մարտի 4-ի N 8 արձանագրային որոշման 14-րդ՝ «Հայաստանի Հանրապետությունում նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության և ուսուցման մասնագիտությունների և որակավորումների՝ կարողությունների ձևավորմանը միտված պետական կրթական չափորոշիչների մշակման և ներդրման հայեցակարգին ու գործողությունների ցանկին հավանություն տալու մասին» կետը, ՀՀ ԿԳ նախարարի 2009թ. մայիսի 12-ի «Նախնական և միջին մասնագիտական կրթության պետական կրթական չափորոշիչների և ուսումնամեթոդական փաստաթղթերի վերաբերյալ փորձագիտական եզրակացություն տալու նպատակով ստեղծվող ոլորտային հանձնաժողովների կազմը՝ ըստ մասնագիտական խմբերի հաստատելու մասին» N 445-Ա/Ք հրամանով հաստատված ոլորտային հանձնաժողովի փորձագիտական եզրակացությունը՝

ՀՐԱՄԱՅՈՒՄ ԵՄ.

1. Հաստատել նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 1003 «Մեքենաների և մեխանիզմների էլեկտրասարքավորումների տեխնիկական

շահագործում» մասնագիտության «Վերելակների էլեկտրամեխանիկ» որակավորման պետական կրթական չափորոշիչը՝ համաձայն հավելվածի:

2. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 1003 «Մեքենաների և մեխանիզմների էլեկտրասարքավորումների տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության «Վերելակների էլեկտրամեխանիկ» որակավորման պետական կրթական չափորոշիչը մեկ պարբերաշրջանի ընթացքում փորձարկման նպատակով ուսումնական հաստատություններում ներդնել 2012թ. սեպտեմբերի 1-ից:

3. Նախարարության աշխատակազմի նախնական /արհեստագործական/ և միջին մասնագիտական կրթության վարչությանը մինչև 2011 թվականի դեկտեմբերի 30-ը հաստատման ներկայացնել այն ուսումնական հաստատությունների ցանկը, որոնցում փորձարկման նպատակով ներդրվելու է 1003 «Մեքենաների և մեխանիզմների էլեկտրասարքավորումների տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության «Վերելակների էլեկտրամեխանիկ» որակավորման պետական կրթական չափորոշիչը:

4. Կրթության ազգային ինստիտուտի տնօրենին /Ն. Ղուկասյան/ ապահովել չափորոշիչի փորձարկման ընթացքի վերաբերյալ ուսումնական հաստատություններից վերլուծական հաշվետվությունների ստացումը:

5. Հրամանի կատարման հսկողությունը հանձնարարել նախարարի տեղակալ Մ. Մկրտչյանին:

Ա. ԱՇՈՏՅԱՆ

**ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ (ԱՐԻԵՍՏԱԳՈՐԾԱԿԱՆ) ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ
1003 «ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ԵՎ ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐԻ ԷԼԵԿՏՐԱՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ
ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՇԱՀԱԳՈՐԾՈՒՄ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ «ՎԵՐԵԼԱԿՆԵՐԻ
ԷԼԵԿՏՐԱՄԵԽԱՆԻԿ» ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ՉԱՓՈՐՈՇԻՉ**

ԳԼՈՒԽ 1

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. Սույն չափորոշիչը սահմանում է նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 1003 «Մեքենաների և մեխանիզմների էլեկտրասարքավորումների տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության՝ Հայաստանի Հանրապետության կրթության որակավորումների ազգային շրջանակի 3-րդ մակարդակի «վերելակների էլեկտրամեխանիկ» որակավորմանը ներկայացվող պահանջները, հիմնական կրթական ծրագրի բովանդակության պարտադիր նվազագույնը, ուսանողների ուսումնական բեռնվածության նվազագույն և առավելագույն ծավալները:
2. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 1003 «Մեքենաների և մեխանիզմների էլեկտրասարքավորումների տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության «վերելակների էլեկտրամեխանիկ» որակավորման հիմնական կրթական ծրագիրը կարող է իրականացվել ուսուցման առկա և դրսեկության (էքստեռն) ձևերով:
3. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 1003 «Մեքենաների և մեխանիզմների էլեկտրասարքավորումների տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության «վերելակների էլեկտրամեխանիկ» որակավորման հիմնական կրթական ծրագրի յուրացման համար սահմանվում են ուսումնառության հետևյալ նորմատիվային ժամկետները.
 - 1) կրթության առկա ձևով՝
 - ա. միջնակարգ կրթության հիմքով՝ 1 տարի
 - բ. հիմնական կրթության հիմքով առանց միջնակարգ կրթության երրորդ աստիճանի կրթական ծրագրի՝ 1 տարի
 - գ. հիմնական կրթության հիմքով՝ միջնակարգ կրթության երրորդ աստիճանի կրթական ծրագրի հետ համատեղելու դեպքում՝ 3 տարի
 - 2) դրսեկության (էքստեռնատ) ձևով կրթության հիմքը և ուսուցման տևողությունը որոշում է ուսումնական հաստատությունը՝ համաձայն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2007թ. սեպտեմբերի 6-ի «Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական հիմնական կրթական ծրագրերի հեռավար (դիստանցիոն) և դրսեկությամբ (էքստեռնատով) ուսուցման կարգերը հաստատելու մասին» N 1028-Ն որոշման:
4. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 1003 «Մեքենաների և մեխանիզմների էլեկտրասարքավորումների տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության «վերելակների էլեկտրամեխանիկ» որակավորման հիմնական կրթական ծրագիրը միջնակարգ

կրթության հիմքով և հիմնական կրթության հիմքով՝ առանց միջնակարգ կրթության երրորդ աստիճանի կրթական ծրագիրն ուսումնառող ուսանողի ուսումնական բեռնվածության նվազագույն ծավալը 1368 ժամ է, առավելագույն ծավալը՝ 2268 ժամ: Հիմնական կրթական ծրագիրը հիմնական կրթության հիմքով՝ միջնակարգ կրթության երրորդ աստիճանի կրթական ծրագրի հետ համատեղելու դեպքում ուսումնառության տևողությունն ավելանում է 104 շաբաթով:

ԳԼՈՒԽ 2.

ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ (ԱՐՇԵՍՏԱԳՈՐԾԱԿԱՆ) ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 1003

<<ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ԵՎ ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐԻ ԷԼԵԿՏՐԱՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ

ՇԱՀԱԳՈՐԾՈՒՄ>> ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ <<ՎԵՐԵԼԱԿՆԵՐԻ ԷԼԵԿՏՐԱՄԵԽԱՆԻԿ>>

ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐՆ ԱՎԱՐՏԱԾ ՇՐՋԱՆԱՎԱՐՏԻ

ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՐՈՒԹՅԱՆ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ

5. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 1003

<<Մեքենաների և մեխանիզմների էլեկտրասարքավորումների տեխնիկական

շահագործում>> մասնագիտության <<վերելակների էլեկտրամեխանիկ>>

որակավորման մասնագետի մասնագիտական գործունեության բնութագիրը

տրվում է ըստ զբաղմունքների տեսակների և մասնագիտական

պարտականությունների:

6. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 1003 <<Մեքենաների և մեխանիզմների էլեկտրասարքավորումների տեխնիկական շահագործում>> մասնագիտության <<վերելակների էլեկտրամեխանիկ>> որակավորմամբ մասնագետն իրականացնում է հետևյալ զբաղմունքները.

1) տարբեր նշանակության էլեկտրական և մեխանիկական վերելակների անվտանգ շահագործում,

2) վերելակների տեխնիկական սպասարկում,

3) վերելակների անսարքությունների հայտնաբերում,

4) անսարք վերելակների վերանորոգում:

7. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 1003 <<Մեքենաների և մեխանիզմների էլեկտրասարքավորումների տեխնիկական շահագործում>> մասնագիտության <<վերելակների էլեկտրամեխանիկ>> որակավորմամբ մասնագետի մասնագիտական գործունեության պարտականություններն են.

1) կատարել տարբեր նշանակության մեխանիկական և էլեկտրական վերելակների շահագործում, տեխնիկական սպասարկում և հնարավոր անսարքությունները կանխարգելող աշխատանքներ,

2) հայտնաբերել տարբեր նշանակության վերելակների անսարքությունները,

3) կազմաքանդել, հավաքել, կարգաբերել, կենտրոնադրել, կցակապել և փորձարկել տարբեր նշանակության վերելակների մեխանիկական և էլեկտրական սարքավորումները, դետալները և հանգույցները,

- 4) կատարել փականագործական աշխատանքներ համապատասխան սարքավորումների, գործիքների և հարմարանքների օգտագործմամբ,
- 5) կատարել էլեկտրամոնտաժային աշխատանքներ համապատասխան նյութերի, գործիքների և հարմարանքների օգտագործմամբ,
- 6) իրականացնել տարբեր նշանակության վերելակների անսարքությունների վերացումը,
- 7) խորհրդատվություն տրամադրել տարբեր նշանակության վերելակներ շահագործողներին,
- 8) կազմել իր գործունեության հետ կապված փաստաթղթեր և հաշվետվություններ:

ԳԼՈՒԽ 3.

ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ (ԱՐՇԵՍՏԱԳՈՐԾԱԿԱՆ) ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 1003
<<ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ԵՎ ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐԻ ԷԼԵԿՏՐԱՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ
ՇԱՀԱԳՈՐԾՈՒՄ>> ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ <<ՎԵՐԵԼԱԿՆԵՐԻ ԷԼԵԿՏՐԱՄԵԽԱՆԻԿ>>
ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐ

8. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 1003 <<Մեքենաների և մեխանիզմների էլեկտրասարքավորումների տեխնիկական շահագործում>> մասնագիտության <<վերելակների էլեկտրամեխանիկ>> որակավորման հիմնական կրթական ծրագրի նկատմամբ ընդհանուր պահանջները սահմանվում են շրջանավարտին ներկայացվող ընդհանուր պահանջների համաձայն:

9. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 1003 <<Մեքենաների և մեխանիզմների էլեկտրասարքավորումների տեխնիկական շահագործում>> մասնագիտության <<վերելակների էլեկտրամեխանիկ>> որակավորման հիմնական կրթական ծրագիրն ավարտած շրջանավարտը պետք է.

- 1) ժամանակակից անհատի և քաղաքացու ձևավորման պահանջներին համապատասխան ունենա ազգային և համաշխարհային մշակույթի ու պատմության վերաբերյալ գիտելիքներ,
- 2) ունենա մասնագիտական ոլորտի վերաբերյալ ընդհանուր գիտելիքներ, կարողանա դրանք կիրառել մասնագիտական գործունեության ընթացքում,
- 3) մասնագիտական գործիքները, սարքավորումները, հարմարանքները և նյութերը արդյունավետ և նպատակային օգտագործելու նպատակով կիրառի մասնագիտական տեսական ու գործնական գիտելիքները,
- 4) ունենա մասնագիտական գործողությունները գործող նորմաների սահմաններում իրականացնելու հմտություններ,
- 5) ճիշտ ընկալի և կիրառի մասնագիտական տերմինաբանությունը,
- 6) ունենա մասնագիտական գործունեության ժամանակ համապատասխան գործողությունների սոցիալական հետևանքները հաշվի առնելու հմտություն,

- 7) ունենա մասնագիտական ինքնագարգացման և կատարելագործման նպատակով անհրաժեշտ տեղեկությունները ընտրելու և մասնագիտական աղբյուրներից ձեռք բերելու հմտություն,
- 8) ցուցաբերի աշխատանքային խնդիրների լուծման ընթացքում պատասխանատվություն ստանձնելու, հիմնավորված լուծումներ գտնելու կարողություն,
- 9) ունենա ինչպես ընդհանուր, այնպես էլ որոշակի փոփոխվող գործոններով իրավիճակներում աշխատելու հմտություն:

ԳԼՈՒԽ 4.

**ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ (ԱՐՎԵՍՏԱԳՈՐԾԱԿԱՆ) ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 1003
 <<ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ԵՎ ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐԻ ԷԼԵԿՏՐԱՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ
 ՇԱՀԱԳՈՐԾՈՒՄ>> ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ <<ՎԵՐԵԼԱԿՆԵՐԻ ԷԼԵԿՏՐԱՄԵԽԱՆԻԿ>>
 ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅԱՆ ՊԱՐՏԱԴԻՐ
 ՆՎԱԶԱԳՈՒՅՆԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ**

10. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 1003 <<Մեքենաների և մեխանիզմների էլեկտրասարքավորումների տեխնիկական շահագործում>> մասնագիտության <<վերելակների էլեկտրամեխանիկ>> որակավորման հիմնական կրթական ծրագրի բովանդակության պարտադիր նվազագույնի նկատմամբ պահանջները սահմանվում են ընդհանուր հումանիտար, սոցիալ-տնտեսագիտական և ընդհանուր բնագիտական գիտելիքների, առանցքային հմտությունների, ընդհանուր և հատուկ մասնագիտական կարողությունների բնագավառում շրջանավարտին ներկայացվող պահանջների համաձայն:

11. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 1003 <<Մեքենաների և մեխանիզմների էլեկտրասարքավորումների տեխնիկական շահագործում>> մասնագիտության <<վերելակների էլեկտրամեխանիկ>> որակավորման հիմնական կրթական ծրագրով շրջանավարտն ընդհանուր հումանիտար, սոցիալ-տնտեսագիտական և ընդհանուր բնագիտական գիտելիքների բնագավառում պետք է՝

1) ցուցաբերի << Սահմանադրության, զբաղվածության տվյալ բնագավառը կարգավորող հիմնական նորմատիվ ակտերի, մարդու և հասարակության, քաղաքացիների միջև հարաբերությունները կարգավորող օրենքների և նորմատիվ փաստաթղթերի հիմնական դրույթների իմացություն,

- 2) տիրապետի հայոց լեզվին,
- 3) հաղորդակցվի առնվազն մեկ օտար լեզվով,
- 4) ցուցաբերի առողջ կենսակերպ վարելու, հիգիենայի և ֆիզիկական կուլտուրայի կանոններին տիրապետելու կարողություն,
- 5) ցուցաբերի ազգային և համաշխարհային պատմության և մշակույթի որոշակի իմացություն,
- 6) ունենա անձի և հասարակության զարգացման օրինաչափությունների, հասարակության սոցիալական կառուցվածքի, շարժումների, քաղաքականության սուբյեկտների, քաղաքական հարաբերությունների և գործընթացների վերաբերյալ ընդհանուր տեղեկություններ,

7) տիրապետի էկոլոգիական հիմնական հասկացությունների բովանդակությանը, բնապահպանական գլոբալ և տարածաշրջանային հիմնախնդիրների դրույթներին,

8) ցուցաբերի մասնագիտական գործունեության բնագավառի տնտեսական երևույթների և հարաբերությունների առանձնահատկությունների վերաբերյալ իմացություններ,

9) պատկերացում ունենա արտակարգ իրավիճակների մասին, տիրապետի արտակարգ իրավիճակներում գործելու հիմնական սկզբունքներին և մոտեցումներին, տեղյակ լինի փրկարարական աշխատանքների կազմակերպման կառուցվածքին և ձևերին, օգտագործի անհատական պաշտպանության միջոցներ:

12. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 1003

<<Մեքենաների և մեխանիզմների էլեկտրասարքավորումների տեխնիկական շահագործում>> մասնագիտության <<վերելակների էլեկտրամեխանիկ>> որակավորման հիմնական կրթական ծրագրով շրջանավարտը պետք է տիրապետի աղյուսակ 1-ում բերված մոդուլներով ներկայացված առանցքային հմտություններին:

13. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 1003 <<Մեքենաների և մեխանիզմների էլեկտրասարքավորումների տեխնիկական շահագործում>> մասնագիտության <<վերելակների էլեկտրամեխանիկ>> որակավորման հիմնական կրթական ծրագրով շրջանավարտը պետք է տիրապետի աղյուսակ 2-ում բերված մոդուլներով ներկայացված ընդհանուր մասնագիտական և հատուկ մասնագիտական կարողություններին:

ԳԼՈՒԽ 5.

ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ (ԱՐՀԵՍՏԱԳՈՐԾԱԿԱՆ) ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 1003

<<ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ԵՎ ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐԻ ԷԼԵԿՏՐԱՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ

ՇԱՀԱԳՈՐԾՈՒՄ>> ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ <<ՎԵՐԵԼԱԿՆԵՐԻ ԷԼԵԿՏՐԱՄԵԽԱՆԻԿ>>

ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԻ

ՆԿԱՏՄԱՄԲ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐ

14. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 1003 <<Մեքենաների և մեխանիզմների էլեկտրասարքավորումների տեխնիկական շահագործում>> մասնագիտության <<վերելակների էլեկտրամեխանիկ>> որակավորման հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնող հաստատության կադրային ապահովության և կադրային համապատասխանության նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) ուսումնական պարապմունքներ վարող դասախոսը պետք է ունենա դասընթացի բնույթին համապատասխանող միջին կամ բարձրագույն մասնագիտական կրթության որակավորում, կամ տվյալ մասնագիտական զբաղվածության բնագավառում աշխատանքային գործունեության փորձ՝ եթե տվյալ դասընթացի ուղղությամբ միջին կամ բարձրագույն կրթություն չի իրականացվում: Հատուկ մասնագիտական դասընթացները վարող դասախոսների համար մասնագիտական աշխատանքի փորձի առկայությունը ցանկալի է:

2) Ուսումնական պրակտիկան վարող արտադրական ուսուցման վարպետը պետք է ունենա տվյալ մասնագիտությամբ մասնագիտական աշխատանքի փորձ և մասնագիտական կրթություն:

3) Արտադրական և նախաավարտական պրակտիկաները վարում է մասնագիտական դասընթացի դասախոսը:

15. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 1003 <<Մեքենաների և մեխանիզմների էլեկտրասարքավորումների տեխնիկական շահագործում>> մասնագիտության <<վերելակների էլեկտրամեխանիկ>> որակավորման հիմնական կրթական ծրագրի իրականացման ուսումնամեթոդական ապահովման նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) հաստատությունը պետք է ունենա մասնագիտության ուսումնական պլանով նախատեսված առարկաների և մոդուլների ծրագրային բովանդակությանը համապատասխանող ուսումնական, մեթոդական և տեղեկատվական նյութեր (գրադարանային ֆոնդ, տվյալների համակարգչային բազա և այլն), գնահատման և ատեստավորման նպատակով օգտագործվող նյութեր, ուսումնական գործընթացի արդյունավետ իրականացմանը նպաստող այլ նյութեր, ուղեցույցներ:

16. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 1003 <<Մեքենաների և մեխանիզմների էլեկտրասարքավորումների տեխնիկական շահագործում>> մասնագիտության <<վերելակների էլեկտրամեխանիկ>> որակավորման հիմնական կրթական ծրագրի իրականացնող հաստատության նյութատեխնիկական ապահովության նկատմամբ պահանջները սահմանվում են ըստ ուսումնական կաբինետների, լաբորատորիաների, արհեստանոցների, սպորտային համալիրի: Դրանց հագեցվածությունը որոշվում է ուսումնական ծրագրերի պահանջներին համապատասխան:

1) Ուսումնական կաբինետների երաշխավորվող ցանկը՝

- ա. հայոց լեզվի և խոսքի մշակույթի հիմունքների,
- բ. օտար լեզվի,
- գ. աշխատանքի անվտանգության և առաջին օգնության,
- դ. համակարգչային,
- ե. ճարտարագիտական գրաֆիկայի,
- զ. նյութագիտության:

2) Ուսումնական լաբորատորիաների երաշխավորվող ցանկը՝

- ա. էլեկտատեխնիկայի լաբորատորիա,
- բ. մեխանիկայի լաբորատորիա:

3) Ուսումնական արհեստանոց՝

- ա. փականագործական արհեստանոց:

4) Սպորտային համալիր՝

- ա. մարզադահլիճ,
- բ. մարզահրապարակ:

Կրթական ծրագիր իրականացնող հաստատությունը, ելնելով անհրաժեշտությունից, կարող է ձևավորել լրացուցիչ կաբինետներ, լաբորատորիաներ, արհեստանոցներ:

17. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 1003 <<Մեքենաների և մեխանիզմների էլեկտրասարքավորումների տեխնիկական շահագործում>> մասնագիտության

<<վերելակների էլեկտրամեխանիկ>> որակավորման հիմնական կրթական ծրագրով ուսումնական գործընթացի կազմակերպման նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

- 1) առկա ուսուցման ձևի համար ուսումնական տարվա սկիզբը սեպտեմբերի 1-ն է, իսկ դրսեկության (էքստեռնատ) և հեռավար (դիստանցիոն) ձևերով ուսուցման դեպքում սահմանվում է ուսումնական պլաններով,
- 2) ուսումնական յուրաքանչյուր տարվա տևողությունը սահմանվում է ուսումնական պլանով,
- 3) ուսանողի շաբաթական ուսումնական բեռնվածության առավելագույն ծավալը չպետք է գերանզանցի 54 ժամը՝ ներառյալ լսարանային և արտալսարանային ուսումնական աշխատանքի բոլոր տեսակները,
- 4) ուսանողի ուսումնական բեռնվածության նվազագույն և պարտադիր պարապմունքների շաբաթական ծավալը չպետք է գերազանցի 36 ժամը՝ առանց նախասիրական առարկաների, խորհրդատվությունների և լրացուցիչ արտալսարանային պարապմունքների բեռնվածության,
- 5) ուսումնական խմբի համար խորհրդատվության տարեկան ծավալը կազմում է առավելագույնը 100 ժամ,
- 6) նախասիրական առարկաների ցանկը, դրանց ծավալը (առանձին դասացուցակով) և ուսուցման ժամկետները յուրաքանչյուր ուսումնական տարում որոշվում է հաշվի առնելով ուսանողների ընտրությունը:

18. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 1003 <<Մեքենաների և մեխանիզմների էլեկտրասարքավորումների տեխնիկական շահագործում>> մասնագիտության <<վերելակների էլեկտրամեխանիկ>> որակավորման հիմնական կրթական ծրագրի պրակտիկաների կազմակերպման նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը ներառում է ուսումնական (տեսական ուսուցմամբ և/կամ առանց տեսական ուսուցման), արտադրական և նախաավարտական պրակտիկաներ,

2) պրակտիկայի յուրաքանչյուր տեսակի տևողությունը սույն չափորոշչով սահմանված պրակտիկայի ընդհանուր տևողությանը համապատասխան սահմանվում է մասնագիտության ուսումնական պլանով,

3) պրակտիկաների ուսումնական ծրագրերը կազմում և հաստատում են ուսումնական հաստատությունները,

4) ուսումնական պրակտիկաներն անց են կացվում պրակտիկայի ծրագրի կատարումն ապահովելու համար բավարար կահավորում և տեխնիկական հագեցում ունեցող ուսումնական արհեստանոցներում, ուսումնափորձական տեղամասերում, հաստատության այլ ուսումնաօժանդակ օբյեկտներում, ինչպես նաև կազմակերպություններում, հաստատություններում,

5) արտադրական և նախաավարտական պրակտիկաները, որպես կանոն, անց են կացվում պրակտիկաների ուսումնական ծրագրերի բովանդակությանը համապատասխան պայմաններ ունեցող կազմակերպություններում:

19. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 1003 <<Մեքենաների և մեխանիզմների էլեկտրասարքավորումների տեխնիկական շահագործում>> մասնագիտության

<<վերելակների էլեկտրամեխանիկ>> որակավորման ուսանողների ատեստավորումների նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) ուսումնառության ընթացքում ուսանողները պարբերաբար ատեստավորվում են, որի նպատակը ըստ սույն չափորոշչով սահմանված կարողությունների տարրերի նրանց ձեռքբերումները հավաստող վկայություններ ստանալն է,

2) ուսումնական կիսամյակի սկզբում ուսանողը տեղեկացվում է կիսամյակի ընթացքում միջանկյալ ատեստավորման բնույթի, ժամկետների, անցկացման ձևի և ներառվող նյութի ծավալի մասին,

3) պետական ամփոփիչ ատեստավորումը երաշխավորվում է անց կացնել առանձին առարկաներից կամ մոդուլներից քննության, համալիր (միջառարկայական կամ միջմոդուլային) քննության կամ ավարտական (դիպլոմային) աշխատանք կատարելու և պաշտպանելու ձևով,

4) պետական ամփոփիչ ատեստավորման ընտրված ձևը և ներառվող նյութի ծավալը պետք է հնարավորություն տա ստուգելու շրջանավարտի ձեռք բերած կարողությունների և հմտությունների համապատասխանությունը սույն չափորոշչով 1003 <<Մեքենաների և մեխանիզմների էլեկտրասարքավորումների տեխնիկական շահագործում>> մասնագիտության <<վերելակների էլեկտրամեխանիկ>> որակավորման մասնագետի համար սահմանված պահանջներին:

ԳԼՈՒԽ 6.

ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ (ԱՐՎԵՍՏԱԳՈՐԾԱԿԱՆ) ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 1003

<<ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ԵՎ ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐԻ ԷԼԵԿՏՐԱՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ

ՇԱՀԱԳՈՐԾՈՒՄ>> ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ <<ՎԵՐԵԼԱԿՆԵՐԻ ԷԼԵԿՏՐԱՄԵԽԱՆԻԿ>>

ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ՄՈԴՈՒԼԱՅԻՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐԸ, ՕՐԻՆԱԿԵԼԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ

ՊԼԱՆԸ ԵՎ ԴՐԱ ՊԱՐԶԱԲԱՆՈՒՄՆԵՐԸ

20. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 1003 <<Մեքենաների և մեխանիզմների էլեկտրասարքավորումների տեխնիկական շահագործում>> մասնագիտության <<վերելակների էլեկտրամեխանիկ>> որակավորման հիմնական կրթական ծրագիրն իրականացնելու համար հաստատությունը կազմում և հաստատում է առանցքային հմտությունների, ընդհանուր և հատուկ մասնագիտական մոդուլների, ընտրովի դասընթացի ուսումնական ծրագրերը, կրթության կառավարման պետական լիազորված մարմնի երաշխավորած ձևին համապատասխան ուսումնական պլանը՝ հաշվի առնելով 3-րդ աղյուսակում բերված օրինակելի ուսումնական պլանը:

21. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 1003 <<Մեքենաների և մեխանիզմների էլեկտրասարքավորումների տեխնիկական շահագործում>> մասնագիտության <<վերելակների էլեկտրամեխանիկ>> որակավորման հիմնական կրթական ծրագիրն իրականացնող հաստատությունը սույն չափորոշչի հիման վրա մոդուլային ուսումնական ծրագրերը և ուսումնական պլանը կազմելու ժամանակ՝

1) կարող է փոփոխել դասընթացների և մոդուլների ժամաքանակը՝ պահպանելով մասնագետի (շրջանավարտի) կարողություններին և հմտություններին ներկայացվող պահանջները,

- 2) պետք է համապատասխան ուսումնական ծրագրերը մշակելիս հաշվի առնի գործատուների, գործադիր իշխանությունների, մասնագիտական ոլորտը կառավարող պետական լիազորված մարմինների, այլ շահագրգիռ սուբյեկտների (սոցիալական գործընկերների) առաջարկությունները՝ մոդուլների արդյունքներին և դրանց կատարման չափանիշներին,
- 3) պետք է որոշի տեսական, գործնական և լաբորատոր պարապմունքների ժամաքանակները՝ առարկայի և/կամ մոդուլի ընդհանուր ժամաքանակի սահմաններում,
- 4) պետք է որոշի ըստ կիսամյակների այս ատեստավորմանը հատկացվող ժամանակը՝ միջանկյալ ատեստավորման ընդհանուր շաբաթների սահմաններում,
- 5) պետք է կազմի և հաստատի ընտրովի դասընթացների ուսումնական ծրագրերը՝ որակավորման նկարագրին համապատասխան և հաշվի առնելով դրա ամբողջացման անհրաժեշտությունը և առանձնահատկությունը,
- 6) պետք է կազմի ուսումնական պլանի կիրառման պարզաբանումները՝ օգտվելով երաշխավորված ձևից,
- 7) պետք է որոշի ուսումնական և արտադրական պրակտիկաների տևողությունները, անցկացման ժամկետները, նախաավարտական պրակտիկայի տևողությունը՝ պրակտիկայի համար նախատեսված շաբաթների սահմաններում,
- 8) պետք է ընտրի ամփոփիչ ատեստավորման ձևը՝ սույն չափորոշիչով երաշխավորված ամփոփիչ ատեստավորման ձևերին համապատասխան:

Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 1003 <<Մեքենաների և մեխանիզմների էլեկտրասարքավորումների տեխնիկական շահագործում>> մասնագիտության <<վերելակների էլեկտրամեխանիկ>> որակավորման հիմնական կրթական ծրագրի առանցքային հմտությունների մոդուլներ

Մ Ո Ղ Ո Ւ Լ Ի Ա Ն Վ Ա Ն ՈՒ Մ Ը « Հ Ա Ղ ՈՐ Դ Ա Յ ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն »	
Մոդուլի դասիչը	ԱՀ-Հ-3-11-001
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է զարգացնել սովորողի անձնական շփման ունակությունները, ակտիվացնել միջանձնային հաղորդակցության հնարավորությունները, ձևավորել աշխատանքային և մասնագիտական գործունեության ընթացքում նպատակային հաղորդակցման, գործնական կապերի ու հարաբերությունների ստեղծման կարողությունը:
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել հաղորդակցության դերն ու նշանակությունը անձնական և մասնագիտական նպատակների իրականացման համար
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է բացատրում հաղորդակցման անհրաժեշտությունը անձի ինքնադրսևորման և գործարար հաջողությունների համար, բ. ներկայացնում է շփման և անձնական հաղորդակցման ձևերը, բաղադրիչները, գ. ներկայացնում է գործնական հաղորդակցման եղանակները, բաղադրիչները, դ. շփման հնարավորությունը ուղղորդում է նպատակային հաղորդակցմանը, ե. անձնական հատկանիշները օգտագործում է գործնական հաղորդակցության մեջ:
Ուսումնառության արդյունք 2.	Կիրառել ուղղակի հաղորդակցման ձևերը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում ուղղակի հաղորդակցման ձևերը, բ. բանավոր հաղորդակցման ժամանակ վարում է զրույց, արձագանքում է հարցադրումներին, գ. հանդես է գալիս հաղորդումներով և զեկույցներով՝ ներկայացնում է հստակ և նպատակային խոսք, դ. ուղղակի հաղորդակցման ընթացքում հայտնում է տեսակետ, դրսևորում է հետաքրքրություններ, հաճոյախոսում է, ե. մասնակցում է դեբատների և բանավեճերի, պահպանում է համագործակցության շարունակականությունը:

Ուսումնառության արդյունք 3.	Կիրառել անուղղակի հաղորդակցման ձևերը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում անուղղակի հաղորդակցման ձևերը,</p> <p>բ. կազմում և ձևակերպում է գրավոր խոսք՝ պահպանելով նպատակայնությունն ու էթիկան,</p> <p>գ. օգտագործում է տեղեկատվական տեխնոլոգիաները և այլ տեխնիկական միջոցները՝ նպատակային տեղեկատվությունը փոխանցելու համար,</p> <p>դ. կազմում է գրություններ՝ ըստ հասցեատիրոջ և նպատակի,</p> <p>ե. վարում է տեղեկատվության հավաքագրման և փոխանցման փաստաթղթեր,</p> <p>զ. բանավոր հաղորդակցման նյութը փոխարկում է գրավորի,</p> <p>է. գրավոր հաղորդակցման նյութը փոխարկում է բանավոր հակիրճ նյութի:</p>
Ուսումնառության արդյունք 4.	Ձևավորել և զարգացնել միջանձնային հաղորդակցում
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. նախաձեռնում է անձնական և աշխատանքային շփում՝ ըստ իրավիճակի և գրուցակցի կամ հաստատիրոջ,</p> <p>բ. ստանում, մշակում և դասակարգում է անհրաժեշտ (նպատակային) տեղեկատվությունը,</p> <p>գ. առկա տեղեկատվությունն օգտագործում է միջանձնային հաղորդակցում ձևավորելու համար,</p> <p>դ. օգտագործում է հաղորդակցման հնարքները և տեխնոլոգիաները՝ հետաքրքրություն առաջացնելու և շահադրդելու համար,</p> <p>ե. ներգրավվում է երկխոսություններում, քննարկումներում, հայտնում է կարծիք, հիմնավորում է տեսակետներ,</p> <p>զ. պահպանում և եզրափակում է երկխոսությունը,</p> <p>է. կարողանում է հաղորդակցվել՝ հաշվի առնելով իրավիճակը և ունկնդրի հետաքրքրությունները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 5.	Խթանել համագործակցության ձևավորումը, ստեղծել նախապայմաններ շարունակական գործընկերության համար
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ներկայացնում է համագործակցությանը խթանող միջոցառումները (գովազդ, հայտարարություններ, ցուցահանդեսներ և այլն),</p> <p>բ. հավանական գործընկերոջ վերաբերյալ հավաքագրում է անհրաժեշտ տեղեկատվությունը,</p> <p>գ. հավաքագրված տեղեկատվությունն օգտագործում է գործարար հաղորդակցում ձևավորելու համար,</p> <p>դ. օգտագործում է հաղորդակցման հնարքները և տեխնոլոգիաները՝ հետաքրքրություն առաջացնելու և շահադրդելու համար,</p> <p>ե. հաղորդակցման ընթացքում ձեռք է բերում վստահություն,</p> <p>զ. ապահովում է հետադարձ կապի միջոցառումներ:</p>
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԱՌԱՋԻՆ ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ»	

Մոդուլի դասիչը	ԱՀ-ԱԱՕ-3-11-001
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողի մոտ ձևավորել աշխատանքային գործունեության ընթացքում և կենցաղում անվտանգության կանոնները պահպանելու, սանիտարահիգիենիկ պահանջներին համապատասխան կենցաղը և աշխատանքը կազմակերպելու, հավանական վտանգները և վթարները կանխարգելելու, արտադրական վթարների դեպքում՝ անվտանգության միջոցառումներ իրականացնելու և առաջին օգնություն ցուցաբերելու կարողություններ:
	54 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1.	Ներկայացնել աշխատանքային գործունեության ընթացքում և կենցաղում անվտանգության կանոնները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է բացատրում անվտանգության կանոնների սահմանման, իրավական կարգավորման և պահպանման անհրաժեշտությունը, բ. ըստ հիմնական բնագավառների ճիշտ է ներկայացնում անվտանգության կանոնների պահանջները, գ. ճիշտ է ներկայացնում տեխնոլոգիական սարքավորումների շահագործման անվտանգության կանոնները, դ. ճիշտ է ներկայացնում հրդեհային անվտանգության և հակահրդեհային պաշտպանության կանոնները, ե. ճիշտ է ներկայացնում էլեկտրաանվտանգության կանոնները, զ. ներկայացնում է անվտանգության կանոնների խախտման հետևանքները, պատասխանատվությունները:
Ուսումնառության արդյունք 2.	Կազմակերպել կենցաղը և աշխատանքը սանիտարահիգիենիկ պահանջներին համապատասխան
Կատարման չափանիշներ	ա. ներկայացնում է մարդու առողջության և աշխատանքի ընթացքում աշխատունակության վրա ազդող գործոնները (սանիտարահիգիենիկ, հոգեբանաֆիզիոլոգիական, էսթետիկական, սոցիալական-հոգեբանական), բ. ներկայացնում է աշխատավայրի սանիտարիայի և հիգիենայի ընդհանուր նորմերը (միկրոկլիման, ճառագայթումը, լուսավորվածությունը, տատանումները և այլն), գ. ներկայացնում է աշխատանքի համար անհրաժեշտ նյութերը և դրանց անվնաս օգտագործումը, դ. ներկայացնում է սանիտարիայի և հիգիենայի պահպանման համար անհրաժեշտ միջոցառումները:
Ուսումնառության արդյունք 3.	Կանխել հավանական վտանգները և վթարները, իրականացնել անվտանգության միջոցառումներ
Կատարման չափանիշներ	ա. ներկայացնում է կենցաղային և արտադրական վթարների առաջացման պատճառները և հետևանքները,

	<p>բ. ներկայացնում է արտադրական վթարների կանխման աշխատանքները,</p> <p>գ. ներկայացնում է առանձին խմբերի (հաշմանդամություն ունեցող անձինք, հղիներ, անչափահասներ և այլն) աշխատանքային առանձնահատուկ պայմանները և վտանգների կանխման սահմանված միջոցառումները,</p> <p>դ. ներկայացնում է կենցաղային և արտադրական վթարների ու դժբախտ պատահարների փաստաթղթային ձևակերպումների կարգը:</p>
Ուսումնառության արդյունք 4	Ցուցաբերել առաջին օգնություն
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. տիրապետում է տարբեր իրավիճակներում առաջին օգնության հիմնական կանոններին,</p> <p>բ. առաջին օգնության գործողությունների քայլերը ճիշտ է ներկայացնում,</p> <p>գ. կատարում է արհեստական շնչառության և սրտի աշխատանքի վերականգնման գործողություն,</p> <p>դ. կատարում է արյան հոսքի դադարեցման և բաց վնասվածքների վիրակապման գործողություն,</p> <p>ե. կատարում է այրվածքների նախնական մշակման և էլեկտրահարվածին առաջին օգնություն ցուցաբերելու գործողություններ,</p> <p>զ. կատարում է վիրակապման և անշարժացման գործողություն՝ տարբեր կոտրվածքների դեպքում,</p> <p>է. ներկայացնում է տարբեր թունավորման դեպքերում առաջին օգնության կազմակերպման գործողությունները:</p>
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՀԱՄԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ ՕՊԵՐԱՏՈՐՈՒԹՅՈՒՆ»	
Մոդուլի դասիչը	ԱՀ-ՀՕ-3-11-001
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է զարգացնել սովորողի համակարգչային տեխնիկայից օգտվելու և դրա ծրագրային հնարավորությունները կիրառելու առաջնային կարողությունները, աշխատանքային գործունեության ընթացքում և անձնական կարիքների շրջանակներում կիրառել համակարգչային օպերացիոն համակարգերի, գրասենյակային փաթեթների (Microsoft Office) ծրագրերը, կատարելագործել համացանցից օգտվելու կարողությունները և տեղեկատվական բազաների հետ նպատակային աշխատելու հմտությունները
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1 .	Համակարգչային տեխնիկայի տիրապետում և օպերացիոն համակարգի կիրառում

<p>Կատարման չափանիշներ</p>	<p>ա. տիրապետում է համակարգչի հիմնական և լրացուցիչ բաղադրիչներին, բ. տիրապետում է միացնելու, օգտագործելու և անջատելու տեխնիկական պայմաններին, գ. տիրապետում է համակարգչային օժանդակ տեխնիկական սարքերին (printer, scanner, projector, fax, պատճենման սարք և այլն), դ. ներկայացնում է օպերացիոն համակարգի պատուհանային կառուցվածքը, ե. ներկայացնում է կիրառվող հիմնական ծրագրերը (microsoft office), զ. կարողանում է բացել առաջադրված թղթապանակը և ֆայլը, է. օգտվում է պատուհանային մենյուի հիմնական հրամաններից, ը. ստեղծում է նոր թղթապանակ ու ֆայլ , պահպանում, բացում, փակում և տեղադրում է առաջադրված վայրում, թ. կատարում է առաջադրված փաստաթղթի տպագրում (Print):</p>
<p>Ուսումնառության արդյունք 2.</p>	<p>Տեքստերի խմբագրում և ֆորմատավորում</p>
<p>Կատարման չափանիշներ</p>	<p>ա. կարողանում է ծրագրերը պատրաստել հայերեն և օտար լեզվով տեքստ մուտքագրելու համար, բ. մուտքագրում է տեքստ, մեծատառ նշաններ, սիմվոլներ, թվանշաններ, գ. կարողանում է տեղաշարժել տեքստային ցուցիչը տեքստի մեջ կատարելով ուղղումներ, ջնջումներ, լրացումներ, դ. կատարում է մուտքագրված տեքստի պարզագույն ֆորմատավորում՝ փոխելով տողերի դասավորությունը, միջտողային տարածությունները, տեքստի գունային ֆոնը, պարբերության խորությունները լուսանցքներից, ե. կարողանում է տեքստին կից ներմուծել նկարներ, գրաֆիկներ, աղյուսակներ, անիմացիաներ և այլն:</p>
<p>Ուսումնառության արդյունք 3.</p>	<p>Աղյուսակների պատրաստում և խմբագրում</p>
<p>Կատարման չափանիշներ</p>	<p>ա. ներկայացնում է աղյուսակներ կազմելու համապատասխան ծրագրերը և նախապատրաստել դրանք, բ. կազմում է աղյուսակ առաջադրված չափերով և մուտքագրում տվյալներ, գ. կատարում է ուղղումներ ու լրացումներ աղյուսակում (տվյալներ, տողեր, սյուններ և այլն), դ. փնտրում և գտնում է տվյալներ աղյուսակում, ե. ստեղծում է պարզ ֆունկցիոնալ կախվածություն տվյալների մեջ:</p>
<p>Ուսումնառության արդյունք 4.</p>	<p>Գրաֆիկական խմբագրում և նկարագրում</p>
<p>Կատարման չափանիշներ</p>	<p>ա. գծագրում է գրաֆիկական օբյեկտներ, բ. գծագրում է գրաֆիկական օբյեկտներ՝ օգտագործելով Autoshapes պատուհանի պատրաստի ձևերը,</p>

	<p>գ. գծագրում է կանոնավոր պատկերներ,</p> <p>դ. ֆորմատավորում է գրաֆիկական օբյեկտները՝ տեղափոխելով, պատճենելով, պտտելով և չափերը փոխելով,</p> <p>ե. խմբավորում է գրաֆիկական օբյեկտները,</p> <p>զ. գծագրում է տեքստային բլոկներ,</p> <p>է. կատարում է գրաֆիկական օբյեկտների գունաերանգավորում:</p>
Ուսումնառության արդյունք 5.	Ցուցադրության կազմակերպում համակարգչային ծրագրերով
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ներկայացնում է ցուցադրական ծրագրերը և դրանց պատուհանի կառուցվածքը,</p> <p>բ. մուտքագրում է տեքստ, թվային արժեքներ և պարզ գործողություններ,</p> <p>գ. ներբեռնում է նկարներ, տեսանյութեր, անիմացիաներ, տվյալներ՝ աղյուսակի, գրաֆիկի տեսքով,</p> <p>դ. կարողանում է առաջադրված թեմայով պատրաստել ավարտուն փաստաթուղթ ցուցադրության համար,</p> <p>ե. ցուցադրում է պատրաստված տեղեկատվական նյութը:</p>
Ուսումնառության արդյունք 6.	Համացանցում աշխատելու իմացություն
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ներկայացնում է « համացանց » հասկացությունը,</p> <p>բ. օգտագործում է համացանցային հիմնական ծրագրերը,</p> <p>գ. ներկայացնում է History, Favorites, Stop, Refresh հրամանների, Back և Forward կոճակների նշանակությունը,</p> <p>դ. փնտրում է առաջադրված տվյալները համացանցի տեղեկատվական բազաներում (որոնողական և բաց ցանցերից),</p> <p>ե. կարողանում է համացանցից ներբեռնել, պահպանել և օգտագործել տեղեկությունները,</p> <p>զ. գրանցվում է էլեկտրոնային փոստում , համացանցային ծրագրերում և այլ կայքերում,</p> <p>է. օգտագործում է էլեկտրոնային փոստի հնարավորությունները, ուղարկում և ստանում է տեղեկատվություն (հաղորդագրություն, նամակ և կցորդ):</p>

Աղյուսակ 2

Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 1003 <<Մեքենաների և մեխանիզմների էլեկտրասարքավորումների տեխնիկական շահագործում>> մասնագիտության <<վերելակների էլեկտրամեխանիկ>> որակավորման հիմնական կրթական ծրագրի ընդհանուր մասնագիտական և հատուկ մասնագիտական կարողությունների մոդուլներ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ <<ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԳԾԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ>>	
Մոդուլի դասիչը	ՄՄԷՏՇ-3-11-001
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողի մոտ ձևավորել մասնագիտական աշխատանքային գծագրեր կարդալու, հասկանալու կատարելու կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	18 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Կարդալ աշխատանքային գծագրեր
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճանաչում է վերելակների մեխանիկական սարքավորումների պարզագույն տարրերի, հանգույցների, աշխատանքային և հավաքական գծագրերը, պայմանական նշաները,</p> <p>բ. ճանաչում է վերելակների էլեկտրական սարքավորումների և աշխատանքային սխեմաների պայմանական նշաները,</p> <p>գ. ճիշտ է պատկերում պայմանական նշաները,</p> <p>դ. ճիշտ է կարդում անհրաժեշտ մեխանիկական և էլեկտրական սարքավորումների պարզագույն տարրերի, հանգույցների, աշխատանքային և հավաքական գծագրերը,</p> <p>ե. ճիշտ է կարդում պարզագույն էլեկտրական սխեմաները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 2	Կատարել էսքիզներ
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է օգտվում տեխնիկական դետալների գծագրման կանոններից,</p> <p>բ. ճիշտ է օգտվում գծագրերի և սխեմաների կազման և ձևավորման նորմատիվներից,</p> <p>գ. ճիշտ է կատարում վերելակների մեխանիկական և էլեկտրական սարքավորումների պարզագույն տեխնիկական տարրերի և հանգույցների էսքիզները,</p>

	դ. ճիշտ է կատարում էլեկտրական սխեմաների աշխատանքային էսքիզները:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ <<ԷԼԵԿՏՐԱՏԵԽՆԻԿԱ ԵՎ ԷԼԵԿՏՐՈՆԻԿԱ>>	
Մոդուլի դասիչը	ՄՄԷՏՇ-3-11-002
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողին տալ գիտելիքներ էլեկտրական և էլեկտրոնային սարքավորումներում ընթացող ֆիզիկական երևույթների, էլեկտրական շղթաների, էլեկտրաեխնիկական սարքերի և կիսահաղորդչային տարրերի տեսակների, աշխատանքի սկզբունքի ինչպես նաև ձևավորել պարզագույն շղթաներ հաշվելու կարողություններ
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է նախապես ուսումնասիրած լինի ԱԱՕ -3-11-001 «Աշխատանքի անվտանգություն և առաջին օգնություն» և ՄՄԷՏՇ-3-11-001 «Տեխնիկական գծագրություններ մոդուլները
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել էլեկտրական և մագնիսական շղթաների հիմնական տարրերը, պարամետրերը և օրենքները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում էլեկտրական և մագնիսական շղթաների տարրերը, նրանց պայմանական նշանակումները և նշանակությունը,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում էլեկտրական և էլեկտրամագնիսական հիմնական պարամետրերը, բնութագրերը և օրենքները,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում հաստատուն և փոփոխական հոսանքի շղթաները,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում հաղորդիչների, հոսանքի աղբյուրների հաջորդական և զուգահեռ միացումները և կատարում անհրաժեշտ հաշվարկներ,</p> <p>ե. ճիշտ է ներկայացնում հոսանքի ուժի, լարման, հզորության և դիմադրության չափման միավորները,</p> <p>զ. ճիշտ է տարբերակում միաֆազ և եռաֆազ հոսանքների շղթաները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել հաստատուն հոսանքի էլեկտրական շղթայի հիմնական հասկացությունները և հաշվարկել շղթայի պարամետրերը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում հաստատուն հոսանքի գծային շղթայի հիմնական հասկացությունները և աշխատանքային ռեժիմները</p> <p>բ. ճիշտ է հաշվում առաջադրված հաստատուն հոսանքի գծային շղթայի պարամետրերը,</p>

	գ. ճիշտ է ներկայացնում հաստատուն հոսանքի ոչ գծային էլեկտրական շղթայի հիմնական հասկացությունները և աշխատանքային ռեժիմները, դ. ճիշտ է հաշվում առաջադրված հաստատուն հոսանքի ոչ գծային էլեկտրական շղթայի պարամետրերը:
Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել փոփոխական հոսանքի էլեկտրական շղթայի հիմնական հասկացությունները և հաշվարկել շղթայի պարամետրերը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում փոփոխական հոսանքի շղթայի տարրերը և պարամետրերը, բ. ճիշտ է ներկայացնում փոփոխական հոսանքի միաֆազ և եռաֆազ շղթաների բնութագրերը, գ. ճիշտ է ներկայացնում փոփոխական հոսանքի միաֆազ և եռաֆազ շղթաների աշխատանքային բնութագրերը, դ. ճիշտ է հաշվում առաջադրված փոփոխական հոսանքի միաֆազ և եռաֆազ շղթաների պարամետրերը:
Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել կիսահաղորդչային սարքերի տեսակները, աշխատանքի սկզբունքը և կիրառման առանձնահատկությունները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում կիսահաղորդչային սարքերի տեսակները և նրանց պայմանական գրաֆիկական նշանակումները, բ. ճիշտ է ներկայացնում կիսահաղորդչային սարքերի նշանակությունը և աշխատանքի սկզբունքը, գ. ճիշտ է ներկայացնում կիսահաղորդչային սարքերի մակնիշավորումը և անվանական պարամետրերը, դ. կատարում է ըստ նշանակության կիսահաղորդչային սարքերի ընտրության պարզ հաշվարկներ:
Ուսումնառության արդյունք 5	Ներկայացնել էլեկտրոնային սարքավորումների տեսակները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում վերելակի կառավարման և թողարկման համակարգում օգտագործվող էլեկտրոնային սարքերը, բ. ճիշտ է ներկայացնում վերելակներում օգտագործվող միկրոպրոցեսորային սարքերը, գ. ճիշտ է բացատրում էլեկտրոնային և միկրոպրոցեսորային սարքերի դերը և նշանակությունը, դ. ճիշտ է կատարում էլեկտրոնային և միկրոպրոցեսորային սարքերի միացման աշխարհանքները, ե. պահպանում է աշխատանքի անվտանգության կանոնները:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ <<ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՄԵԽԱՆԻԿԱ>>	
Մոդուլի դասիչը	ՄՄԷՏՇ-3-11-003
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողին գիտելիքներ տալ տարբեր նշանակության վերելակներում օգտագործվող մեխանիզմների

	աշխատանքի ժամանակ դրսևորվող դինամիկական երևույթների, մեխանիզմներում կիրառվող փոխանցման տեսակների և առանձնահատկությունների մասին:
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար՝ ուսանողը պետք է նախապես ուսումնասիրած լինի ԱԱՕ-3-09-001 <<Աշխատանքի անվտանգություն և առաջին օգնություն>> և ՄՄԷՏՇ-3-11-001 <<Տեխնիկական գծագրություն>> մոդուլները
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել դինամիկայի երևույթների դրսևորումները մեխանիզմների աշխատանքի ժամանակ
Կատարման չափանիշներ	ա. ներկայացնում է մեխանիզմների դինամիկայի երևույթների դրսևորման առանձնահատկությունները, բ. ներկայացնում է մեխանիզմների այն հանգույցները, որտեղ առաջանում են ուժեր, գ. ճիշտ է բացատրում ուժերի պատճառով առաջացող հետևանքները, դ. ճիշտ է բացատրում ուժերի մոմենտների դրսևորումները մեխանիզմներում:
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել մեխանիզմներում օգտագործվող փոխանցման տեսակների առանձնահատկությունները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում մեքենաների դետալների միացումները, բ. ճիշտ է ներկայացնում մեխանիկական փոխանցման առանձնահատկությունները, գ. ճիշտ է ներկայացնում փոխանցման տեսակները և դրանց կառուցվածքային առանձնահատկությունները, դ. ճիշտ է ներկայացնում փոխանցման տեսակների կիրառական նշանակությունը, ե. ճիշտ է ներկայացնում կցորդիչների կիրառման անհրաժեշտությունը, զ. ճիշտ է ներկայացնում ռեդուկտորների գործնական կիրառման անհաժեշտությունը, է. ճիշտ է ներկայացնում ռեդուկտորի և շարժաբերի համակցման սկզբունքները:
Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել մեխանիզմների շարժական մասերի պատրաստման համար օգտագործվող նույնիանիվային հատկությունների փոփոխությունները
Կատարման չափանիշներ	ա ճիշտ է ներկայացնում պարզագույն ձևախեղման ազդեցությունները մեխանիզմների դետալներում,

	<p>բ. ճիշտ է ներկայացնում մեխանիզմների դիմացկունությանը, մաշակայունությանը և կոշտությանը վերաբերող պահանջները,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում մեխանիզմների դետալների և հանգույցների մաշման և ձևախեղման տեսակները,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում լիսեռի պատրաստման համար օգտագործվող նյութի հատկությունների փոփոխությունները և դրա գործնական կիրառումը,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում առանցքակալների պատրաստման համար օգտագործվող նյութի հատկությունների փոփոխությունները և դրա գործնական կիրառումը,</p> <p>ե. ճիշտ է ներկայացնում ռոտորի պատրաստման համար օգտագործվող նյութի հատկությունների փոփոխությունները և դրա գործնական կիրառումը,</p> <p>զ. ճիշտ է ներկայացնում կոնտակտների պատրաստման համար օգտագործվող նյութի հատկությունների փոփոխությունները և դրա գործնական կիրառումը:</p>
Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել մեխանիզմների և նրանց հանգույցների պաշտպանական միջոցները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում յուղման ենթարկվող դետալները և հանգույցները,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում որպես քսուկ օգտագործող նյութերի տեսակները,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում քսուկների պահպանման կարգը,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում մեխանիզմների և հանգույցների յուղման համար օգտագործվող քսուկների հատկությունները:</p>
Մ Ո Ղ Ո Ւ Լ Ի Ա Ն Վ Ա Ն Ո Ւ Մ Ը <<ԷԼԵԿՏՐԱՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՆՅՈՒԹԵՐԻ ՃԱՆԱՉՄԱՆ ԵՎ ԿԻՐԱՌՄԱՆ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ>>	
Մոդուլի դասիչը	ՄՄԷՏՇ-3-11-004
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողին տալ գիտելիքներ մեկուսիչ նյութերի հաղորդիչների, մագնիսական և կոնստրուկցիոն նյութերի հատկությունների մասին և ձևավորել անհրաժեշտ հմտություններ վերելակների շահագործման և վերանորոգման աշխատանքներում դրանց կիրառման համար:
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է նախապես ուսումնասիրած լինի ՄՄԷՏՇ-3-11-002 <<Էլեկտրատեխնիկա և էլեկտրոնիկա>> և ՄՄԷՏՇ-3-11-003 <<Տեխնիկական մեխանիկա>> մոդուլները

Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Օգտագործել մեկուսիչ նյութերն ըստ նշանակության
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում մեկուսիչ նյութերն ըստ նշանակության և տեսակի, բ. ճիշտ է ներկայացնում մեկուսիչ նյութերի բնութագրերը և հատկությունները, գ. ճիշտ է ներկայացնում նյութերի կիրառման տեղը, դ. ճիշտ է ընտրում մեկուսիչ նյութը ըստ նշանակության, ե. ճիշտ է տեղադրում և միացնում մեկուսիչներ, զ. պահպանում է աշխատանքի անվտանգության կանոնները:
Ուսումնառության արդյունք 2	Օգտագործել էլեկտրահաղորդիչ նյութերն ըստ նշանակության
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում էլեկտրահաղորդիչ նյութերն ըստ նշանակության և տեսակի, բ. ճիշտ է ներկայացնում էլեկտրահաղորդիչ նյութերի բնութագրերը և հատկությունները, գ. ճիշտ է ներկայացնում էլեկտրահաղորդիչ նյութերի կիրառման տեղը, դ. ճիշտ է ընտրում էլեկտրահաղորդիչ նյութն ըստ նշանակության, ե. ճիշտ է տեղադրում և միացնում էլեկտրահաղորդիչը, զ. պահպանում է աշխատանքի անվտանգության կանոնները:
Ուսումնառության արդյունք 3	Օգտագործել մագնիսահաղորդիչ նյութերն ըստ նշանակության
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում մագնիսահաղորդիչ նյութերն ըստ նշանակության և տեսակի, բ. ճիշտ է ներկայացնում մագնիսահաղորդիչ նյութերի բնութագրերը և հատկությունները, գ. ճիշտ է ընտրում մագնիսահաղորդիչ նյութն ըստ նշանակության:
Ուսումնառության արդյունք 4	Օգտագործել կոնստրուկցիոն նյութերն ըստ նշանակության
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում կոնստրուկցիոն նյութերն ըստ նշանակության և տեսակի, բ. ճիշտ է ներկայացնում կոնստրուկցիոն նյութերի բնութագրերը և հատկությունները, գ. ճիշտ է ընտրում կոնստրուկցիոն նյութն ըստ նշանակության:
Ուսումնառության արդյունք 5	Օգտագործել պոլիմերներն ըստ նշանակության
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում պոլիմերներն ըստ նշանակության և տեսակի,

	բ. ճիշտ է ներկայացնում պոլիմերների բնութագրերը և հատկությունները, գ. ճիշտ է ընտրում պոլիմերներն ըստ նշանակության:
Ուսումնառության արդյունք 6	Օգտագործել էլեկտրական լարերը և մալուխներն ըստ նշանակության
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում էլեկտրական լարերի և մալուխների նշանակությունը և տեսակները, բ. ճիշտ է ներկայացնում էլեկտրական լարերի և մալուխների բնութագրերը և հատկությունները, գ. ճիշտ է ընտրում էլեկտրական լարերը և մալուխներն ըստ նշանակության, դ. կատարում է էլեկտրական լարերի և մալուխների ընտրման պարզագույն հաշվարկներ:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ <<ՉԱՓԻՉ, ՍՏՈՒԳԻՉ ՍԱՐՔԵՐԻ ԵՎ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐԻ ԿԻՐԱՌՄԱՆ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ>>	
Մոդուլի դասիչը	ՄՄԷՏՇ-3-11-005
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողին գիտելիքներ տալ գործիքների, չափիչ և ստուգիչ սարքավորումների օգտագործման մասին, ինչպես նաև հսկում և չափում կատարելու կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է նախապես ուսումնասիրած լինի ՄՄԷՏՇ-3-11-002 <<Էլեկտրատեխնիկա և էլեկտրոնիկա>> մոդուլը
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Դասակարգել չափիչ և ստուգիչ սարքերն ու գործիքները
Կատարման չափանիշներ	ա. գիտի հիմնական ֆիզիկական մեծությունների գրառման ձևերը, չափողականությունները, բ. ճիշտ է ներկայացնում վերելակների տեխնիկական սպասարկման և վերանորոգման ժամանակ կատարվող փականագործական աշխատանքներում օգտագործվող չափիչ, ստուգիչ սարքերի և գործիքների խմբերը, գ. ճիշտ է ներկայացնում չափիչ, ստուգիչ սարքերի և գործիքների կիրառման տեղը վերելակների տեխնիկական սպասարկման և վերանորոգման ժամանակ կատարվող փականագործական աշխատանքներում, դ. ճիշտ է ներկայացնում էլեկտրական լարերի և մալուխների վերականգնման աշխատանքների կատարման համար անհրաժեշտ չափիչ, ստուգիչ սարքերը և գործիքները:
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել և օգտագործել չափիչ և ստուգիչ գործիքներն ըստ նշանակության
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ընտրում չափիչ և ստուգիչ գործիքը համապատասխան աշխատանքի կատարման համար,

	<p>բ. ճիշտ է չափում և գրանցում արդյունքները,</p> <p>գ. ճիշտ է օգտագործում գործիքը (պտուտակահանը, մեխանիկական չափիչը, բանալին, հարթաշուրթը) հանձնարարված դետալի հավաքման և քանդման համար,</p> <p>դ. ճիշտ է օգտագործում գործիքը էլեկտրական լարերի, մալուխների և էլեկտրական սխեմաների վերականգնման և կազմատման համար,</p> <p>ե. պահպանում է անվտանգության կանոնները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել և օգտագործել չափիչ և ստուգիչ սարքավորումներն ըստ նշանակության
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում ներկայացնում չափիչ սարքերի տեսակները և հիմնական բնութագրերը,</p> <p>բ. ճիշտ է ընտրում էլեկտրական մեծությունների համապատասխան չափիչ ստուգիչ սարքավորումը՝ լարում, հոսանք, դիմադրություն, ունակություն, ինդուկտիվություն, հաճախություն, հզորություն չափելու համար,</p> <p>գ. ճիշտ է ընտրում ոչ էլեկտրական մեծությունների համապատասխան չափիչ ստուգիչ սարքավորումը,</p> <p>դ. ճիշտ է կազմում և հավաքում տարբեր էլեկտրական մեծություններ չափելու համար անհրաժեշտ սխեմաները,</p> <p>ե. ճիշտ է չափում շղթայի պսարամետրերը ամբողջ շղթայում և առանձին տեղամասերում,</p> <p>զ. ճիշտ է ընտրում չափիչ սարքն ըստ ճշտության դասի,</p> <p>է. ճիշտ է ընտրում և փոխում չափման տիրույթներն՝ ըստ անհրաժեշտության,</p> <p>ը. պահպանում է աշխատանքի անվտանգության կանոնները:</p>
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ <<ՎԵՐԵԼԱԿՆԵՐԻ ԷԼԵԿՏՐԱԿԱՆ ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐ>>	
Մոդուլի դասիչը	ՄՄԷՏՇ-3-11-006
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողին գիտելիքներ տալ տարբեր նշանակության վերելակներում օգտագործվող էլեկտրական սարքավորումների դերի և նշանակության, ինչպես նաև՝ նրանց կառուցվածքի, աշխատանքի սկզբունքների և բնութագրերի մասին::
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է նախապես ուսումնասիրած լինի ՄՄԷՏՇ-3-11-002 <<Էլեկտրատեխնիկա և էլեկտրոնիկա>> և ՄՄԷՏՇ-3-11-004 <<Էլեկտրատեխնիկական նյութերի ճանաչման և կիրառման

	հմտություններ>> մոդուլները
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել վերելակներում օգտագործվող էլեկտրական սարքավորումները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է դասակարգում տարբեր նշանակության վերելակներում օգտագործվող էլեկտրաշարժիչները,</p> <p>բ. ճիշտ է դասակարգում տարբեր նշանակության վերելակներում օգտագործվող էլեկտրական ապարատները,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում էլեկտրաշարժիչների դերը և նշանակությունը տարբեր նշանակության վերելակներում,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում էլեկտրական ապարատների դերը և նշանակությունը տարբեր նշանակության վերելակներում,</p> <p>ե. ճիշտ է ներկայացնում էլեկտրական վերելակի կառավարման, թողարկման և արգելակման համար օգտագործվող ավտոմատ սարքավորումների և բլոկների նշանակությունը:</p>
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել վերելակներում օգտագործվող փոփոխական հոսանքի էլեկտրաշարժիչների կառուցվածքը և աշխատանքի սկզբունքը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է բացատրում միաարագանի, կարճ միացված ռոտորով ասինխրոն շարժիչի կառուցվածքային առանձնահատկությունները,</p> <p>բ. ճիշտ է բացատրում երկարագանի, կարճ միացված ռոտորով ասինխրոն շարժիչի կառուցվածքային առանձնահատկությունները,</p> <p>գ. ճիշտ է բացատրում \$ազային ռոտորով ասինխրոն շարժիչի կառուցվածքային առանձնահատկությունները,</p> <p>դ. ճիշտ է բացատրում միաարագանի, կարճ միացված ռոտորով ասինխրոն շարժիչի աշխատանքային բնութագրերը,</p> <p>ե. ճիշտ է բացատրում երկարագանի, կարճ միացված ռոտորով ասինխրոն շարժիչի աշխատանքային բնութագրերը,</p> <p>զ. ճիշտ է ներկայացնում միաարագանի, կարճ միացված ռոտորով ասինխրոն շարժիչի տեխնիկական տվյալները.</p> <p>է. ճիշտ է ներկայացնում երկարագանի, կարճ միացված ռոտորով ասինխրոն շարժիչի տեխնիկական տվյալները,</p> <p>ը. ճիշտ է բացատրում միաարագանի, կարճ միացված ռոտորով ասինխրոն շարժիչի աշխատանքային ռեժիմներն ու աշխատանքի սկզբունքը,</p> <p>թ. ճիշտ է բացատրում երկարագանի, կարճ միացված ռոտորով ասինխրոն շարժիչի աշխատանքային ռեժիմներն ու</p>

	<p>աշխատանքի սկզբունքը,</p> <p>ժ. ճիշտ է բացատրում ֆազային ռոտորով ասինխրոն շարժիչի աշխատանքային ռեժիմներն ու աշխատանքի սկզբունքը,</p> <p>ժա. ճիշտ է բացատրում կարճ միացված ռոտորով և ֆազային ռոտորով ասինխրոն շարժիչների թողարկման առանձնահատկությունները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել վերելակներում օգտագործվող հաստատուն հոսանքի էլեկտրաշարժիչների կառուցվածքը և աշխատանքի սկզբունքը
Կատարման չափանիշներ	<p>բ. ճիշտ է բացատրում անկախ գրգռումով հաստատուն հոսանքի շարժիչի կառուցվածքային առանձնահատկությունները,</p> <p>գ. ճիշտ է բացատրում անկախ գրգռումով հաստատուն հոսանքի շարժիչի աշխատանքային բնութագրերը,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում անկախ գրգռումով հաստատուն հոսանքի շարժիչի տեխնիկական տվյալները,</p> <p>ե. ճիշտ է բացատրում անկախ գրգռումով հաստատուն հոսանքի շարժիչի աշխատանքային ռեժիմներն ու աշխատանքի սկզբունքը:</p>
Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել վերելակներում օգտագործվող էլեկտրաբանեցման համակարգերի առանձնահատկությունները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում վերելակի սարքավորումների էլեկտրաբանեցումներին ներկայացվող պահանջները,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում դանդաղընթաց, արագընթաց և ճեպընթաց վերելակներում օգտագործվող էլեկտրաբանեցման համակարգերը,</p> <p>գ. ճիշտ է բացատրում ռեդուկտորային և առանց ռեդուկտորի էլեկտրաբանեցումների կիրառական առանձնահատկությունները,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում վերելակներում օգտագործվող էլեկտրաբանեցման համակարգերի դերը և նշանակությունը,</p> <p>ե. ճիշտ է բացատրում մարդատար և բեռնատար վերելակներում օգտագործվող ասինխրոն էլեկտրաբանեցման համակարգի հիմնական տարրերը և դրանց նշանակությունը,</p> <p>զ. ճիշտ է բացատրում մարդատար և բեռնատար վերելակներում օգտագործվող ասինխրոն էլեկտրաբանեցման համակարգի էլեկտրական սխեման և աշխատանքը,</p> <p>է. ճիշտ է բացատրում արագընթաց վերելակներում օգտագործվող հաստատուն հոսանքի էլեկտրաշարժիչով կարգավորվող էլեկտրաբանեցման համակարգի հիմնական տարրերը և դրանց նշանակությունը,</p> <p>ը. ճիշտ է բացատրում արագընթաց վերելակներում օգտագործվող հաստատուն հոսանքի էլեկտրաշարժիչով կարգավորվող</p>

	<p>էլեկտրաբանեցման համակարգի էլեկտրական սխեման և աշխատանքը, թ. ճիշտ է բացատրում վերելակի դռների էլեկտրաբանեցման համակարգի կառուցվածքը և աշխատանքը:</p>
Ուսումնառության արդյունք 5	Ներկայացնել վերելակներում օգտագործվող էլեկտրական ապարատների կառուցվածքը և աշխատանքի սկզբունքը
	<p>ա. ճիշտ է բացատրում վերելակներում օգտագործվող ժամանակի ռելեների կառուցվածքային առանձնահատկությունները և տեխնիկական տվյալները, բ. ճիշտ է բացատրում վերելակներում օգտագործվող թողարկման կոճակների կառուցվածքային առանձնահատկությունները և տեխնիկական տվյալները, գ. ճիշտ է բացատրում վերելակներում օգտագործվող կոնտակտորների կառուցվածքային առանձնահատկությունները և տեխնիկական տվյալները, դ. ճիշտ է բացատրում վերելակնի կառավարման վահանակի վրա տեղակայված հարկային ռելեների կառուցվածքային առանձնահատկությունները և տեխնիկական տվյալները, ե. ճիշտ է բացատրում վերելակներում օգտագործվող ժամանակի ռելեների աշխատանքային բնութագրերն ու աշխատանքի սկզբունքը, զ. ճիշտ է բացատրում վերելակներում օգտագործվող թողարկման կոճակների աշխատանքային բնութագրերն ու աշխատանքի սկզբունքը, է. ճիշտ է բացատրում վերելակներում օգտագործվող կոնտակտորների աշխատանքային բնութագրերն ու աշխատանքի սկզբունքը, ը. ճիշտ է բացատրում էլեկտրական վերելակի կառավարման և թողարկման համար օգտագործվող ավտոմատ սարքավորումների և բլոկների աշխատանքային բնութագրերն ու աշխատանքի սկզբունքը, թ. ճիշտ է բացատրում վերելակնի կառավարման վահանակի վրա տեղակայված հարկային ռելեների աշխատանքային բնութագրերն ու աշխատանքի սկզբունքը, ժ. ճիշտ է բացատրում վերելակի լուսավորման համակարգի տարրերը, էլեկտրական սխեման և աշխատանքի սկզբունքը:</p>
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ <<ՎԵՐԵԼԱԿՆԵՐԻ ՄԵԽԱՆԻԿԱԿԱՆ ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐ>>	
Մոդուլի դասիչը	ՄՄԷՏՇ-3-11-007
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողին գիտելիքներ տալ տարբեր նշանակության վերելակներում օգտագործվող մեխանիկական

	սարքավորումների դերի և նշանակության, ինչպես նաև նրանց կառուցվածքի, աշխատանքի սկզբունքների և բնութագրերի մասին::
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է նախապես ուսումնասիրած լինի ՄՄԷՏՇ-3-11-003 <<Տեխնիկական մեխանիկա>> մոդուլը
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել վերելակներում օգտագործվող մեխանիկական սարքավորումները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է դասակարգում տարբեր նշանակության վերելակներում օգտագործվող արգելակման և բարձրացման մեխանիզմները,</p> <p>բ. ճիշտ է դասակարգում տարբեր նշանակության վերելակներում օգտագործվող պողպատյա ճոպանները,</p> <p>գ. ճիշտ է դասակարգում վերելակներում օգտագործվող հորանի դռները,</p> <p>դ. ճիշտ է դասակարգում վերելակներում օգտագործվող խցիկները,</p> <p>ե. ճիշտ է դասակարգում վերելակներում օգտագործվող հակակշիռը,</p> <p>զ. ճիշտ է դասակարգում վերելակներում օգտագործվող խցիկի եվ հակակշռի շարժումն ապահովող ուղղորդիչները,</p> <p>է. ճիշտ է ներկայացնում վերելակներում օգտագործվող արագության սահմանափակչի դերը և նշանակությունը,</p> <p>ը. ճիշտ է ներկայացնում արգելակման և բարձրացման մեխանիզմների դերը և նշանակությունը,</p> <p>թ. ճիշտ է ներկայացնում քարշային ճոպանի դերը և նշանակությունը,</p> <p>ժ. ճիշտ է ներկայացնում հորանի դռների դերը և նշանակությունը,</p> <p>ժա. ճիշտ է ներկայացնում խցիկի դերը և նշանակությունը,</p> <p>ժբ. ճիշտ է ներկայացնում հակակշռի դերը և նշանակությունը,</p> <p>ժգ. ճիշտ է ներկայացնում ուղղորդիչի դերը և նշանակությունը,</p> <p>ժդ. ճիշտ է ներկայացնում կարապիկների դերը և նշանակությունը:</p>
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել վերելակներում օգտագործվող մեխանիկական սարքավորումների կառուցվածքը և աշխատանքի սկզբունքը

<p>Կատարման չափանիշներ</p>	<p>ա. ճիշտ է բացատրում վերելակներում օգտագործվող արգելակման և բարձրացման մեխանիզմների առանձնահատկությունները և տեխնիկական տվյալները,</p> <p>բ. ճիշտ է բացատրում վերելակներում օգտագործվող պողպատյա քարշային ճոպանների կառուցվածքային առանձնահատկությունները և տեխնիկական տվյալները,</p> <p>գ. ճիշտ է բացատրում վերելակներում օգտագործվող հորանի դռների կառուցվածքային առանձնահատկությունները և տեխնիկական տվյալները,</p> <p>դ. ճիշտ է բացատրում վերելակնի խցիկների կառուցվածքային առանձնահատկությունները և տեխնիկական տվյալները,</p> <p>ե. ճիշտ է բացատրում վերելակների հակակշռի կառուցվածքային առանձնահատկությունները և տեխնիկական տվյալները,</p> <p>զ. ճիշտ է բացատրում վերելակնի ուղղորդիչների կառուցվածքային առանձնահատկությունները և տեխնիկական տվյալները,</p> <p>է. ճիշտ է բացատրում վերելակներում օգտագործվող արգելակման և բարձրացման մեխանիզմների աշխատանքային բնութագրերն ու աշխատանքի սկզբունքը,</p> <p>զ. ճիշտ է բացատրում վերելակներում օգտագործվող ճոպանի աշխատանքային բնութագրերն ու աշխատանքի սկզբունքը,</p> <p>է. ճիշտ է բացատրում վերելակներում օգտագործվող հորանի դռների աշխատանքային բնութագրերն ու աշխատանքի սկզբունքը,</p> <p>ը. ճիշտ է բացատրում վերելակների խցիկի աշխատանքային բնութագրերն ու աշխատանքի սկզբունքը,</p> <p>թ. ճիշտ է բացատրում վերելակի հակակշռի և ուղղորդիչի աշխատանքային բնութագրերն ու աշխատանքի սկզբունքը:</p>
<p>ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ <<ՎԵՐԵԼԱԿՆԵՐԻ ՆՈՐՈԳՄԱՆ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ: ԷԼԵԿՏՐԱԿԱՆ ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐ>></p>	
<p>Մոդուլի դասիչը</p>	<p>ՄՄԷՏՇ-3-11-008</p>
<p>Մոդուլի նպատակը</p>	<p>Մոդուլի նպատակն է սովորողին տալ գիտելիքներ և հմտություններ տարբեր նշանակության վերելակների էլեկտրական սարքավորումների և դրանց առանձին հանգույցների անսարքությունների հայտնաբերման և վերացման մասին</p>
<p>Մոդուլի տևողությունը</p>	<p>72 ժամ</p>
<p>Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է նախապես ուսումնասիրած լինի ՄՄԷՏՇ-3-11-005 <<Չափիչ, ստուգիչ սարքերի և գործիքների կիրառման հմտություններ>> և ՄՄԷՏՇ-3-11-006 <<Վերելակների էլեկտրական սարքավորումներ>> մոդուլները:</p>

Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել վերելակների էլեկտրական սարքավորումների ֆունկցիոնալ հանգույցների անսարքությունների տեսակները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ներկայացնում է վերելակի կառավարման համար օգտագործվող էլեկտրական ապարատների անսարքության տեսակները,</p> <p>բ. ներկայացնում է վերելակում օգտագործվող էլեկտրաշարժիչների անսարքության տեսակները,</p> <p>գ. ներկայացնում է վերելակում օգտագործվող էլեկտրաբանեցման համակարգերում հնարավոր անսարքության տեսակները,</p> <p>դ. ներկայացնում է վերելակի լուսավորման և ազդանշանային համակարգերի անսարքության տեսակները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 2	Կազմակերպել վերելակում օգտագործվող էլեկտրական սարքավորումների նախավերանորոգման աշխատանքները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է բացատրում վերելակում օգտագործվող կառավարման էլեկտրական ապարատների (ժամանակի ռելեներ, կոնտակտորներ, թողարկման կոճակներ, հարկային ռելեներ) անսարքությունների հայտնաբերման մեթոդները,</p> <p>բ. ճիշտ է բացատրում վերելակում օգտագործվող էլեկտրաշարժիչների (ասինխրոն և հաստատուն հոսանքի շարժիչներ) անսարքությունների հայտնաբերման մեթոդները,</p> <p>գ. ճիշտ է բացատրում վերելակում օգտագործվող էլեկտրաբանեցման համակարգերի անսարքությունների հայտնաբերման մեթոդները,</p> <p>դ. ճիշտ է բացատրում վերելակի լուսավորման և ազդանշանային համակարգերի անսարքությունների հայտնաբերման մեթոդները,</p> <p>ե. ճիշտ է գնահատում վերելակներում օգտագործվող կառավարման էլեկտրական ապարատների և էլեկտրաշարժիչների արտաքին վիճակը,</p> <p>զ. ճիշտ է կատարում առանձին հանգույցների չափումներ,</p> <p>է. բացահայտում է սնուցման բացակայության պատճառը,</p> <p>ը. բացահայտում է անսարք հանգույցը,</p>

	<p>թ. բացահայտում է անսարքության պատճառը,</p> <p>ժ. ճիշտ է գնահատում անսարքության աստիճանը,</p> <p>ժա. պահպանում է աշխատանքի անվտանգության կանոնները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 3	Պլանավորել վերելակում օգտագործվող էլեկտրական սարքավորումների նորոգման աշխատանքների հաջորդականությունը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում էլեկտրական սարքավորումների պլանային վերանորոգումների կատարման պարբերականությունը,</p> <p>բ. ճիշտ է գնահատում էլեկտրական սարքավորումների անսարքության վերացման աշխատանքի ծավալը,</p> <p>գ. որոշում է էլեկտրական սարքավորումների նորոգման համար անհրաժեշտ նյութերը և դրանց քանակը,</p> <p>դ. լրացնում է համապատասխան փաստաթղթեր:</p>
Ուսումնառության արդյունք 4	Նորոգել վերելակում օգտագործվող էլեկտրական սարքավորումները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է բացատրում վերելակի էլեկտրասարքավորումների վերանորոգման տեխնոլոգիական հաջորդականությունը,</p> <p>բ. ճիշտ է օգտվում էլեկտրական սարքավորումների մոնտաժման և վերանորոգման տեխնիկական պայմաններից,</p> <p>գ. ճիշտ է ընտրում վերանորոգման աշխատանքների կատարման համար անհրաժեշտ գործիքներն ու սարքերը,</p> <p>դ. ճիշտ է կատարում վերելակում օգտագործվող կառավարման ապարատների կազմատումն՝ ըստ անսարքության բնույթի,</p> <p>ե. ճիշտ է կատարում վերելակում օգտագործվող էլեկտրաշարժիչների կազմատումն՝ ըստ անսարքության բնույթի,</p> <p>զ. ճիշտ է կատարում վերելակի դռների և խցիկի աշխատանքն ապահովող էլեկտրաբանեցման համակարգի կազմատումը ըստ անսարքության բնույթի,</p> <p>է. վերացնում է թողարկման և կառավարման շղթաների անսարքությունները,</p> <p>ը. վերացնում է լուսավորության և ազդանշանային ցանցերի անսարքությունները,</p>

	<p>թ. ճիշտ է տեղադրում նոր դետալը կամ հանգույցը,</p> <p>ժ. կատարում է անհրաժեշտ միջանկյալ ստուգումներ,</p> <p>ժա. ճիշտ է հավաքում էլեկտրասարքավորումը,</p> <p>ժբ. ճիշտ է կատարում հաղորդիչ լարերի և մալուխների միացումները,</p> <p>ժգ. ճիշտ է կարգաբերում նորոգված էլեկտրական սարքավորումը,</p> <p>ժդ. պահպանում է անվտանգության կանոնները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 5	Փորձարկել նորոգված էլեկտրական սարքավորումը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում նորոգված էլեկտրական սարքավորուման փորձարկման մեթոդը,</p> <p>բ. ճիշտ է ընտրում փորձարկման ռեժիմները,</p> <p>գ. ճիշտ է կատարում վերանորոգված էլեկտրական սարքավորման փորձարկումները,</p> <p>դ. ճիշտ է լրացնում փորձարկման աշխատանքներին առնչվող փաստաթղթերը,</p> <p>ե. պահպանում է անվտանգության կանոնները:</p>
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ <<ՎԵՐԵԼԱԿՆԵՐԻ ՆՈՐՈԳՄԱՆ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ: ՄԵԽԱՆԻԿԱԿԱՆ ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐ>>	
Մոդուլի դասիչը	ՄՄԷՏՇ-3-11-009
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողին տալ գիտելիքներ և հմտություններ տարբեր նշանակության վերելակների մեխանիկական սարքավորումների և դրանց առանձին հանգույցների անսարքությունների հայտնաբերման և վերացման մասին:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար՝ ուսանողը պետք է նախապես ուսումնասիրած լինի ՄՄԷՏՇ-3-11-005 <<Չափիչ, ստուգիչ սարքերի և գործիքների կիրառման հմտություններ>> և ՄՄԷՏՇ-3-11-007 <<Վերելակների մեխանիկական սարքավորումներ>> մոդուլները
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել վերելակների մեխանիկական սարքավորումների ֆունկցիոնալ հանգույցների անսարքությունների տեսակները
Կատարման չափանիշներ	ա. ներկայացնում է վերելակի արգելակման և բարձրացման մեխանիզմների անսարքության տեսակները,

	<p>բ. ներկայացնում է վերելակում օգտագործվող քարշային պողպատե ճոպանների անսարքության տեսակները,</p> <p>գ. ներկայացնում է վերելակի հորանի դռների անսարքության տեսակները,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում մեխանիկական փոխանցիչների (փոկային, կցաշուրթային, պտուտակային, որդնակավոր, ֆիրիկցիոն փոխանցումներ) անսարքության տեսակները,</p> <p>ե. ներկայացնում է վերելակի թափարգելի հնարավոր անսարքության տեսակները:</p>
<p>Ուսումնառության արդյունք 2</p>	<p>Կազմակերպել վերելակում օգտագործվող մեխանիկական սարքավորումների նախավերանորոգման աշխատանքները</p>
<p>Կատարման չափանիշներ</p>	<p>ա. ճիշտ է բացատրում վերելակում օգտագործվող արգելակման և բարձրացման մեխանիզմների անսարքությունների հայտնաբերման մեթոդները,</p> <p>բ. ճիշտ է բացատրում վերելակում օգտագործվող քարշային պողպատե ճոպանների անսարքությունների հայտնաբերման մեթոդները,</p> <p>գ. ճիշտ է բացատրում վերելակի հորանի դռների անսարքությունների հայտնաբերման մեթոդները,</p> <p>դ. ճիշտ է բացատրում վերելակի մեխանիկական փոխանցիչների անսարքությունների հայտնաբերման մեթոդները,</p> <p>ե. ճիշտ է գնահատում վերելակներում օգտագործվող մեխանիկական սարքավորումների և դրանց դետալների արտաքին վիճակը,</p> <p>զ. բացահայտում է անսարք հանգույցը,</p> <p>է. բացահայտում է անսարքության պատճառը,</p> <p>ը. ճիշտ է գնահատում անսարքության աստիճանը,</p> <p>թ. պահպանում է աշխատանքի անվտանգության կանոնները:</p>
<p>Ուսումնառության արդյունք 3</p>	<p>Պլանավորել վերելակում օգտագործվող մեխանիկական սարքավորումների նախանորոգման աշխատանքները</p>
<p>Կատարման չափանիշներ</p>	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում մեխանիկական սարքավորումների պլանային վերանորոգումների կատարման պարբերականությունը,</p> <p>բ. ճիշտ է գնահատում մեխանիկական սարքավորման անսարքության վերացման աշխատանքի ծավալը,</p> <p>գ. որոշում է նորոգման համար անհրաժեշտ նյութերը և դրանց քանակը,</p> <p>դ. լրացնում է համապատասխան փաստաթղթեր:</p>

Ուսումնառության արդյունք 4	Նորոգել վերելակում օգտագործվող մեխանիկական սարքավորումները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է բացատրում վերելակի մեխանիկական սարքավորումների վերանորոգման տեխնոլոգիական հաջորդականությունը,</p> <p>բ. ճիշտ է օգտվում մեխանիկական սարքավորումների վերանորոգման տեխնիկական պայմաններից,</p> <p>գ. ճիշտ է ընտրում մեխանիկական սարքավորումների վերանորոգման աշխատանքների կատարման համար անհրաժեշտ գործիքներն ու սարքերը,</p> <p>դ. ճիշտ է կատարում վերելակում օգտագործվող բարձրացնող և արգելակող մեխանիզմների կազմատումն, ըստ անսարքության բնույթի,</p> <p>ե. ճիշտ է կատարում վերելակում օգտագործվող քարշային ճոպանի կազմատումը,</p> <p>զ. ճիշտ է կատարում վերելակի մեխանիկական փոխանցիչների կազմատումն ըստ անսարքության բնույթի,</p> <p>է. վերացնում է բարձրացնող և արգելակող մեխանիզմների անսարքությունները,</p> <p>ը. վերացնում է քարշային ճոպանի անսարքությունները,</p> <p>թ. ճիշտ է տեղադրում նոր դետալը կամ հանգույցը,</p> <p>ժ. կատարում է անհրաժեշտ միջանկյալ ստուգումներ,</p> <p>ժա. ստուգում է բանվորական բացակները,</p> <p>ժբ. ճիշտ է կատարում կենտրոնադրման և կցակապման աշխատանքները,</p> <p>ժգ. ճիշտ է հավաքում մեխանիկական սարքավորումը,</p> <p>ժդ. պահպանում է անվտանգության կանոնները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 5	Փորձարկել նորոգված մեխանիկական սարքավորումը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ընտրում վերանորոգված մեխանիկական սարքավորման փորձարկման ռեժիմները,</p> <p>բ. ճիշտ է կատարում վերանորոգված մեխանիկական սարքավորման փորձարկումները,</p> <p>գ. ճիշտ է լրացնում աշխատանքին առնչվող փաստաթղթերը,</p> <p>դ. պահպանում է անվտանգության կանոնները:</p>
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ <<ՎԵՐԵԼԱԿՆԵՐԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՍՊԱՍԱՐԿՄԱՆ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ>>	
Մոդուլի դասիչը	ՄՄԷՏՇ-3-11-010

Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողին տալ գիտելիքներ տարբեր նշանակության վերելակների շահագործման և սպասարկման աշխատանքներին ներկայացվող տեխնիկական պահանջների մասին, ինչպես նաև՝ ձեռք բերել վերելակների շահագործման և սպասարկման կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար՝ ուսանողը պետք է նախապես ուսումնասիրած լինի ՄՄԷՏՇ-3-11-005 <<Չափիչ, ստուգիչ սարքերի և գործիքների կիրառման հմտություններ>>, ՄՄԷՏՇ-3-11-006 <<Վերելակների էլեկտրական սարքավորումներ>> և ՄՄԷՏՇ-3-11-007 <<Վերելակների մեխանիկական սարքավորումներ>> մոդուլները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել վերելակների սպասարկման առանձնահատկությունները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում տեխնիկական սպասարկման կարևորությունը վերելակի անվտանգ և հուսալի աշխատանքի ապահովման համար,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում վերելակի էլեկտրական սարքավորումների սպասարկման նշանակությունը և առանձնահատկությունները,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում վերելակի մեխանիկական սարքավորումների սպասարկման նշանակությունը և առանձնահատկությունը,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում տարբեր նշանակության վերելակի և նրա առանձին սարքավորումների տեխնիկական սպասարկման կազմը:</p>
Ուսումնառության արդյունք 2	Կազմակերպել վերելակի էլեկտրական և մեխանիկական սարքավորումների տեխնիկական սպասարկումը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է կատարում վերելակի էլեկտրական սարքավորումների պարբերական ստուգումները,</p> <p>բ. ճիշտ է կատարում վերելակի մեխանիկական սարքավորումների պարբերական ստուգումները,</p> <p>գ. ճիշտ է կատարում վերելակի առանձին, մեխանիկական սարքավորումների մաքրման, յուղման և կարգաբերման աշխատանքները,</p> <p>դ. ճիշտ է գնահատում մեխանիկական սարքավորումների և դրանց առանձին դետալների միացման հանգույցների վիճակը,</p> <p>ե. ճիշտ է կատարում մեխանիկական դետալների և հանգույցների չափաբերման, ձգման,</p>

	<p>ամրակապման և կենտրոնադրման աշխատանքները,</p> <p>գ. ճիշտ է կատարում մետաղական ճոպանների գնման և ամրացման աշխատանքները,</p> <p>է. ճիշտ է գննում հաղորդման գծերը և մալուփները և գնահատում դրանց վիճակը,</p> <p>ը. ճիշտ է գնահատում կոնտակտային միացումների վիճակը,</p> <p>թ. ճիշտ է կատարում հողանցման հուսալիության ստուգման աշխատանքները,</p> <p>ժ. ճիշտ է կատարում մեկուսացման վիճակի ստուգման աշխատանքները,</p> <p>ժա. ճիշտ է կատարում մեխանիկական սարքավորումների մաշված դետալների փոխման աշխատանքները,</p> <p>ժբ. ճիշտ է կատարում էլեկտրական սարքավորումների մաշված տարրերի փոխարինման աշխատանքները,</p> <p>ժգ. ճիշտ է կատարում կառավարման համակարգի ավտոմատ բլոկների փոխարինման աշխատանքները,</p> <p>ժդ. պահպանում է անվտանգության կանոնները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 3	Կազմակերպել վերելակի տեխնիկական սպասարկումը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում վերելակի տեխնիկական գնման բովանդակությունը և հաջորդականությունը,</p> <p>բ. ճիշտ է կատարում վերելակի անխափան աշխատանքը կանխարգելող պրոֆիլակտիկ աշխատանքները,</p> <p>գ. ճիշտ է կատարում վերելակի սնող ցանցի ստուգման աշխատանքները,</p> <p>դ. իրազեկում է վերելակի շահագործողներին խափանված վերելակից չօգտվելու մասին,</p> <p>ե. ճիշտ է կատարում խափանված վերելակից ուղևորների ազատման (դուրս բերման) աշխատանքները,</p> <p>զ. ճիշտ է լրացնում տեխնիկական սպասարկմանն առնչվող փատաթղթերը,</p> <p>է. պահպանում է անվտանգության կանոնները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 4	Տրամադրել տեխնիկական խորհրդատվություն վերելակներ շահագործողներին
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում վերելակի շահագործողներին տրվող խորհրդատվության հարցերի շրջանակը,</p> <p>բ. տրամադրում խորհրդակցություն տարբեր նշանակության վերելակների շահագործողներին:</p> <p>գ. տրամադրում է ուղորդող խորհրդատվություն շահագործողին վերելակի հնարավոր խափամնան դեպքում նրանց կողմից կատարվող գործողությունների հաջորդականության մասին:</p>

Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության 1003 <<Մեքենաների և մեխանիզմների էլեկտրասարքավորումների տեխնիկական շահագործում>> մասնագիտության <<վերելակների էլեկտրամեխանիկ>> որակավորման օրինակելի ուսումնական պլան

N	Առարկայախմբեր, առարկաներ և մոդուլներ	Շաբաթների թիվը	Ուսանողի առավելագույն բեռնվածությունը, ժամ	Պարտադիր լսարանային պարապմունքներ, ժամ	Ուսուցման երաշխավորվող տարին
	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ, ՍՈՑԻԱԼ - ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ ԵՎ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲՆԱԳԻՏԱԿԱՆ				
1.	Հայոց լեզվի և խոսքի մշակույթի հիմունքներ		90	72	1
2.	Էկոլոգիայի հիմունքներ		54	36	1
3.	Քաղաքագիտության և սոցիոլոգիայի հիմունքներ		27	18	1
4.	Իրավունքի հիմունքներ		54	36	1
5.	Պատմություն		54	36	1
6.	Օտար լեզու		90	60	1
7.	Քաղաքացիական պաշտպանություն և արտակարգ իրավիճակների հիմունքներ		27	18	1
8.	Ֆիզիկական կուլտուրա		60	60	1
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ		456	336	
	ԱՌԱՆՑՔԱՅԻՆ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
1.	Հաղորդակցություն		54	36	1
2.	Համակարգչային օպերատրություն		54	36	1
3.	Անվտանգություն և առաջին օգնություն		81	54	1
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ		189	126	
	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ				
1.	Տեխնիկական գծագրություն		54	36	1
2.	Էլեկտրատեխնիկա և էլեկտրոնիկա		108	72	1
3.	Տեխնիկական մեխանիկա		81	54	1

4	Չափիչ, ստուգիչ սարքերի և գործիքների կիրառման հմտություններ		54	36	1
5	Էլեկտրատեխնիկական նյութերի կիրառման հմտություններ		81	54	1
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ		378	252	
	ՀԱՏՈՒԿ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ				
1.	Վերելակների էլեկտրական սարքավորումներ		81	54	1
2.	Վերելակների մեխանիկական սարքավորումներ		81	54	1
3.	Վերելակների նորոգման հմտություններ: Էլեկտրական սարքավորումներ		108	72	1
4.	Վերելակների նորոգման հմտություններ: Մեխանիկական սարքավորումներ		108	72	1
5	Վերելակների տեխնիկական սպասարկման հմտություններ		81	54	1
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ		459	306	
	ԸՆՏՐՈՎԻ		54	36	1
	ՊԱՀՈՒՍՏԱՅԻՆ ԺԱՄԵՐ		36	24	1
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ	30	1572	1080	
	ԽՈՐՀՐԴԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ		100	100	
	ՊՐԱԿՏԻԿԱ	8			
	ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ԱՏԵՍԱՎՈՐՈՒՄ	2			
	ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՄՓՈՓԻՉ ԱՏԵՍԱՎՈՐՈՒՄ	2			
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ	42			